Üstün Yetenekliler E?itimine Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Üstün Yetenekliler E?itimine Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32321

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Üstün Yetenekliler E?itimine Yönelik Tutum Ölçe?i (ÜYETÖ), ö?retmenlerin üstün yetenekli ö?rencilerin e?itimi, özel hizmetler ve destek mekanizmalar?na ili?kin sahip olduklar? tutumlar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir araçt?r. Hasan Said Tortop taraf?ndan 2014 y?l?nda Türkiye ba?lam?nda yeniden gözden geçirilmi? ve uyarlanm??t?r. Ölçek, 14 maddeden olu?makta ve üç ana alt boyutta incelenmektedir. Bu çal??ma, ölçe?in yap?sal geçerli?ini Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test ederek, Türk e?itim sistemi içerisindeki ö?retmenlerin üstün yetenekliler e?itimine dair alg?lar?n? ve deste?e yönelik e?ilimlerini ortaya koymay? hedeflemektedir. Ölçe?in genel güvenirlik katsay?s? yüksek olup, e?itim psikolojisi alan?nda önemli bir ölçüm arac? olarak kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Üstün yetenekliler, üstün yetenekliler e?itimi, ö?retmen tutumlar?, psikometrik özellikler, tutum ölçe?i, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Hasan Said Tortop

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, ö?retmenlerin üstün yetenekli ö?rencilere yönelik özel e?itim hizmetlerinin gereklili?i, faydas? ve uygulanma biçimleri hakk?ndaki tutumlar?n? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Ölçek, ö?retmenlerin bu ö?rencilere özel destek sa?lanmas?, ayr? s?n?f ortamlar?nda e?itim görmeleri ve bu tür yat?r?mlar?n genel olarak desteklenmesine ne ölçüde olumlu veya olumsuz yakla?t?klar?n? belirlemeye odaklanm??t?r.

Ölçek, e?itim politikalar?n?n ve uygulama stratejilerinin belirlenmesinde, ö?retmen e?itim programlar?n?n üstün yetenekliler konusundaki fark?ndal??? art?rma ihtiyac?n? tespit etmede önemli bir rol oynar. Böylece, e?itimcilerin bu özel ö?renci grubuna yönelik alg?lar? üzerinden mevcut e?itim sistemindeki eksiklikler ve güçlü yönler anla??labilir.

Yap?

Üstün Yetenekliler E?itimine Yönelik Tutum Ölçe?i, üstün yetenekli ö?rencilere yönelik tutum yap?s?n? üç ana faktör (alt boyut) alt?nda incelemektedir. Bu üç boyut, ö?retmenlerin farkl? boyutlardaki inanç ve yarg?lar?n? temsil eder. Ölçek, bu üç alt boyut arac?l???yla tutumun çok yönlü do?as?n? yakalamay? amaçlamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in yap?sal modeli, üstün yetenekli ö?rencilerin ihtiyaçlar?na verilen önemi, özel hizmetlerin potansiyel olumsuz etkilerine dair endi?eleri ve özel s?n?f ortamlar?n?n etkinli?ine dair inançlar? kapsamaktad?r. Bu faktörler, alanyaz?nda s?kça tart???lan üstün yetenekliler e?itimindeki temel ikilemleri yans?tmaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal geçerli?i, madde analizi ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir. Madde analizi sonucunda dü?ük korelasyon gösteren baz? maddeler ölçekten ç?kar?lm?? ve kalan maddelerin toplam madde korelasyonu de?erlerinin **0.31 ile 0.56** aras?nda oldu?u tespit edilmi?tir. Bu aral?k, maddelerin ölçe?in genel yap?s?yla yeterli düzeyde uyumlu oldu?unu göstermektedir.

DFA sonuçlar?, ölçe?in üç faktörlü yap?s?n?n veriyle uyumunu de?erlendirmek için kullan?lm??t?r. Elde edilen uyum indeksleri ?unlard?r: χ^2=235.7, serbestlik derecesi (df)=74, p=0.000. Uyum iyili?i oranlar? (χ^2/df) 3.19 olarak bulunmu?tur ki bu de?er, kabul edilebilir s?n?rlar?n içerisindedir (genellikle 5'in alt? kabul edilir). Di?er önemli uyum indeksleri ise ?öyledir: NFI=0.802, CFI=0.853, GFI=0.911 ve RMSEA=0.079. Özellikle GFI (Uyum ?yili?i ?ndeksi) de?erinin 0.90'?n üzerinde olmas? ve RMSEA (Yakla??k Hata Karekökü Ortalamas?) de?erinin 0.08'in alt?nda olmas?, modelin kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyuma sahip oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, **Cronbach Alfa** güvenilirlik katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Ölçe?in bütününe ait Cronbach Alfa katsay?s? **0.801** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçe?in genel olarak yüksek düzeyde bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu göstermektedir.

Alt boyutlar?n güvenilirlik katsay?lar? ise ?öyledir:

Birinci alt boyut (Üstün Yeteneklilerin ?htiyaçlar? ve Destek Boyutu): **0.724**
?kinci alt boyut (Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Kar?? Olma): **0.614**
Üçüncü alt boyut (Özel Yetenek S?n?flar? Olu?turma): **0.749**

Alt boyut güvenilirlik katsay?lar?, ikinci alt boyut hariç (0.614), kabul edilebilir düzeyde veya iyi düzeyde iç tutarl?l??a sahiptir. ?kinci alt boyutun katsay?s? alt s?n?rda olmas?na ra?men, psikometrik çal??malar ba?lam?nda genellikle kabul edilebilir bir aral?kta de?erlendirilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü test etmek amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??t?r. DFA, ölçe?in teorik olarak öngörülen üç boyutlu yap?s?n?n toplanan verilerle ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemeyi sa?lam??t?r. Analizler, ba?lang?çta yer alan maddelerin baz?lar?n?n at?lmas?yla, 14 maddelik son formun üç faktörlü yap?s?n? do?rulam??t?r.

DFA sonuçlar? (χ^2/df=3.19; NFI=0.802; CFI=0.853; GFI=0.911; RMSEA=0.079), modelin veriye genel olarak iyi uyum sa?lad???n? göstermi?tir. Bu sonuçlar, ö?retmenlerin üstün yetenekliler e?itimine yönelik tutumlar?n?n sadece tek bir genel faktör yerine, üç farkl? ancak ili?kili alt boyutta ele al?nmas? gerekti?ini desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme/Uyarlama (Türkçe ba?lam için yeniden gözden geçirme)

Format: Derecelendirme format? (Kaynakta derecelendirme bilgisi net belirtilmemi? olsa da, tutum ölçeklerinde yayg?n olarak 5'li veya 7'li Likert tipi kullan?l?r. Orijinal çal??man?n detaylar? bu bilgiye eri?im sa?lar.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Ö?retmenlik mesle?ini icra edenler)

Popülasyon Detaylar?: Üstün yetenekli ö?rencilerin e?itimiyle ilgilenen veya bu alanda görev yapan ö?retmenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lar, e?itim ve destek konular?ndaki ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

E?itim psikolojisi, özel yetenekler, ö?retmen alg?s?, tutum ölçümü, psikometri, güvenirlik, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

Ba?lant?l? Kurum E-posta Adresleri: hasansaid@yahoo.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Hasan Said Tortop taraf?ndan 2014 y?l?nda yay?mlanan makale kapsam?nda yeniden gözden geçirilmi?tir. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçe?in ticari kullan?m?na ili?kin ücret bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi, a?a??daki adresten indirilebilir: The original PDF can be downloaded here: ustun-yetenekliler-egitimine-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Tortop, H. S. (2014). Ö?retmenler ?çin Üstün Yetenekliler E?itimine ?li?kin Tutum Ölçe?i Türkiye için uyarlama çal??mas?n?n yeniden gözden geçirilmesi. *Üstün Yetenekliler E?itimi ve Ara?t?rmalar? Dergisi (UYAD), 2*(2), 63-71. Eri?im adresi: uyad.beun.edu.tr

Ölçek Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek toplam 14 madde ve 3 alt boyuttan olu?maktad?r:

Üstün Yeteneklilerin ?htiyaçlar? ve Destek Boyutu (7 m): Ö?renme güçlü?ü olan ö?renciler için ayr?lan yat?r?mlar?n ayn?s?n? üstün ö?renciler için de yapmal?y?z.

Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Kar?? Olma (3 m): E?er üstün yetenekli çocuklara özel destek ve ilgi verilirse kibirli veya bencil olabilirler.

Özel Yetenek S?n?flar? Olu?turma (4 m): Üstün yetenekli ö?rencilerin e?itim gereksinimlerinin kar??lanmas?n?n en iyi yolu onlar? özel s?n?flara koymakt?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM